

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้มีผู้นำแนวคิดไปปฏิบัติจำนวนมาก โดยเฉพาะเกษตรกร ได้นำ “หลักการเศรษฐกิจพอเพียง” ไปปฏิบัติควบคู่กับ “หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่มุ่งให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชนบทโดยยึดหลักการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน และมีความชัดเจนในการกำหนดพื้นที่ โดยมีขั้นตอนและตัวอย่างในการปฏิบัติเป็นรูปธรรม

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่

การปฏิบัติตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ เป็นขั้นตอนตาม “หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่” ซึ่งให้ความสำคัญในการแบ่งพื้นที่ให้ประชาชนในชนบทดำรงชีวิตได้อย่าง “พอเพียง พอกิน” โดยดำเนินการดังนี้

๑. แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน
๒. ใช้พื้นที่ ๓ ส่วนแรกในการเก็บกักน้ำ และทำการเกษตร
๓. ใช้พื้นที่ส่วนที่ ๔ สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย

ขั้นที่ ๒ เกษตรกรจะรวมพลังในรูปแบบของกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อร่วมแรงกันในเรื่องของการผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ สุวีถีการ ตลอดจนเรื่องการศึกษาและสังคม ด้วยความร่วมมือของหน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชน

ขั้นที่ ๓ เกษตรกรร่วมมือกับวิสาหกิจในชุมชน อาทิ ธนาคาร บริษัทน้ำมัน ฯ เพื่อก่อตั้งและบริหารโรงสี ร้านสหกรณ์ เมื่อกิจการมีความมั่นคงอาจขยายผลเป็น “ บริษัทหมู่บ้าน...จำกัด “

ตัวอย่างของการแบ่งพื้นที่ตามหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่

โดยเฉลี่ยเกษตรกรไทยมีพื้นที่ถือครองครอบครัวละ ๑๐-๑๕ ไร่ เพื่อให้เกิดผลผลิตรวมดีขึ้น จึงควรแบ่งพื้นที่ทั้งหมดออกเป็นสัดส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑: ไร่ละ ๓๐ ของพื้นที่ ใช้เป็นพื้นที่สำหรับขุดสระน้ำหรืออ่างเก็บน้ำโดยให้มีความลึกเพียงพอที่จะบรรจุน้ำไว้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อกักเก็บน้ำในฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง จะได้ทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี

ส่วนที่ ๒: ไร่ละ ๓๐ ของพื้นที่ ใช้เป็นพื้นที่สำหรับทำไร่ ทำนา และปลูกข้าว

ส่วนที่ ๓: ไร่ละ ๓๐ ของพื้นที่ ใช้เป็นพื้นที่สำหรับปลูกไม้ผล หรือทำไร่นาสวนผสม

ส่วนที่๔: ไร่ละ๑๐ ของพื้นที่ ใช้เป็นพื้นที่สำหรับอยู่อาศัย สร้างคอกสัตว์ ทำคันทนา ปลูกพืชผักสวนครัว ทำถนน

สร้างที่เก็บอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการเกษตร

การทำพื้นที่๓ ส่วนแรกจะให้ประโยชน์และคุณค่าแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่และความสามารถ

ในการบริหารจัดการ เช่นถ้ามีพื้นที่มาก ก็สามารถผลิตได้มากเกินความต้องการและถ้ามีความสามารถในการจัดเก็บได้ดี สามารถหาตลาดเพื่อการจำหน่ายได้ ก็จะสามารถเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรได้มาก

ผลดีของการเกษตรทฤษฎีใหม่

การนำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการเกษตร จะก่อให้เกิดการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืนตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง โดยก่อให้เกิดผลดีต่อเกษตรและสังคมโดยรวมดังนี้

๑. พื้นที่ส่วนที่๑ คือบ่อเก็บกักน้ำ สามารถลดและแก้ปัญหาภัยแล้งได้
๒. เป็นการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีการปล่อยว่าง แล้วผลิตหมุนเวียนตามลักษณะพืชแต่ละชนิด

๓. ผลผลิตที่ได้หลากหลาย พอเพียงแก่การบริโภคในครัวเรือน อาจมากพอสำหรับการบริโภคทั้งปี
๔. ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๕. ทำให้เกษตรกรมีงานทำตลอดทั้งปี
๖. เมื่อไม่มีเวลาว่าง ทำให้ไม่มีเวลาในการเล่น เสพ และการบันเทิงที่อาจเกิดปัญหาชีวิตและครอบครัว
๗. ผลต่อประเทศโดยตรง ในอันที่จะช่วยให้ประเทศมั่นคง
๘. เกิดการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน